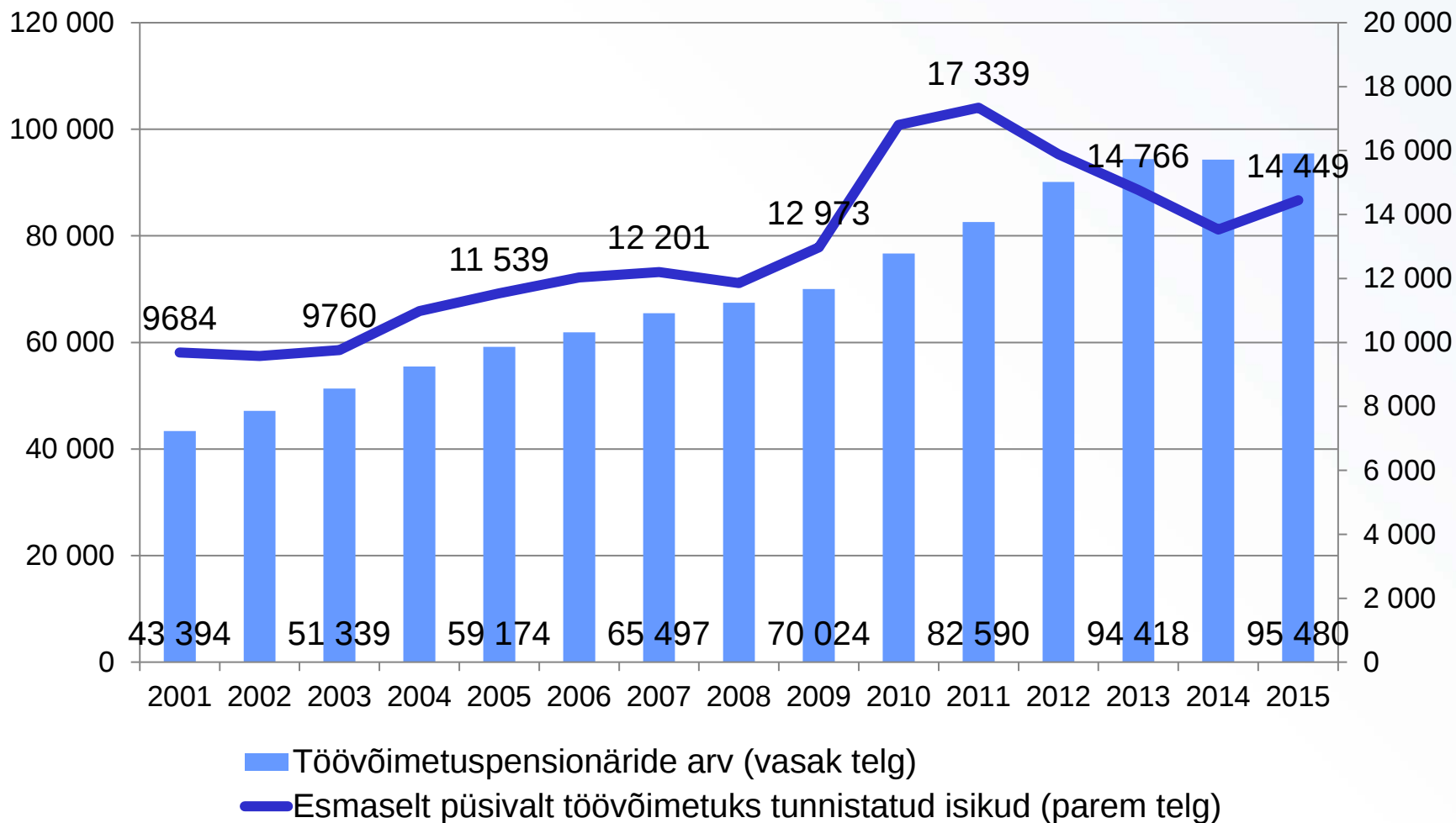

Audit „Riigi tegevus töövõimereformi ettevalmistamisel“

Mart Vain
Tulemusauditi osakonna auditijuht

Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjon
6.2.2017

Miks see teema on oluline?

Auditi eesmärk

Riigikontroll hindas auditis, kas

- riik on valmis töövõime hindamise uue korralduse rakendamiseks;
- riik on valmis pakkuma töövõimekaoga isikutele teenuseid;
- tööandjad on valmis töövõimekaoga isikuid palkama;
- uus süsteem on rahaliselt jätkusuutlik.

Riigil on valmisolek

- hinnata isikute töövõimet (Eesti Töötukassa);
- pakkuda tööturuteenuseid, sh töövõimekaoga inimestele mõeldud eraldi teenuseid (Eesti Töötukassa);
- pakkuda abivahendeid ning osutada kaitstud töö ja sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust (Sotsiaalkindlustusamet);
- aidata koostada vaiet ja seda menetleda (Eesti Töötukassa).

Valmisolek osaline: infosüsteemid

- Terviseinfosüsteemi andmeid on võimalik kasutada kuni pooltel töövõime hindamise juhtudest.
 - Põhjuseks puuduvad või ebakvaliteetsed andmed.
- SKAIS 2 ei valminud ettenähtud ajaks (1.7.2016) ning ei toimi tänaseni planeeritud kujul.
 - Põhjusteks põhiarendaja suutmatus töid ellu viia ja loobumine ning puudulik projektijuhtimine.

Valmisolek osaline: omavalitsuste suutlikkus osutada sotsiaalteenuseid

- Omavalitsused: seoses reformiga kasvab oluliselt vajadus sotsiaalteenuste järele, kuid omavalitsuste võimekus neid pakkuda on erinev.

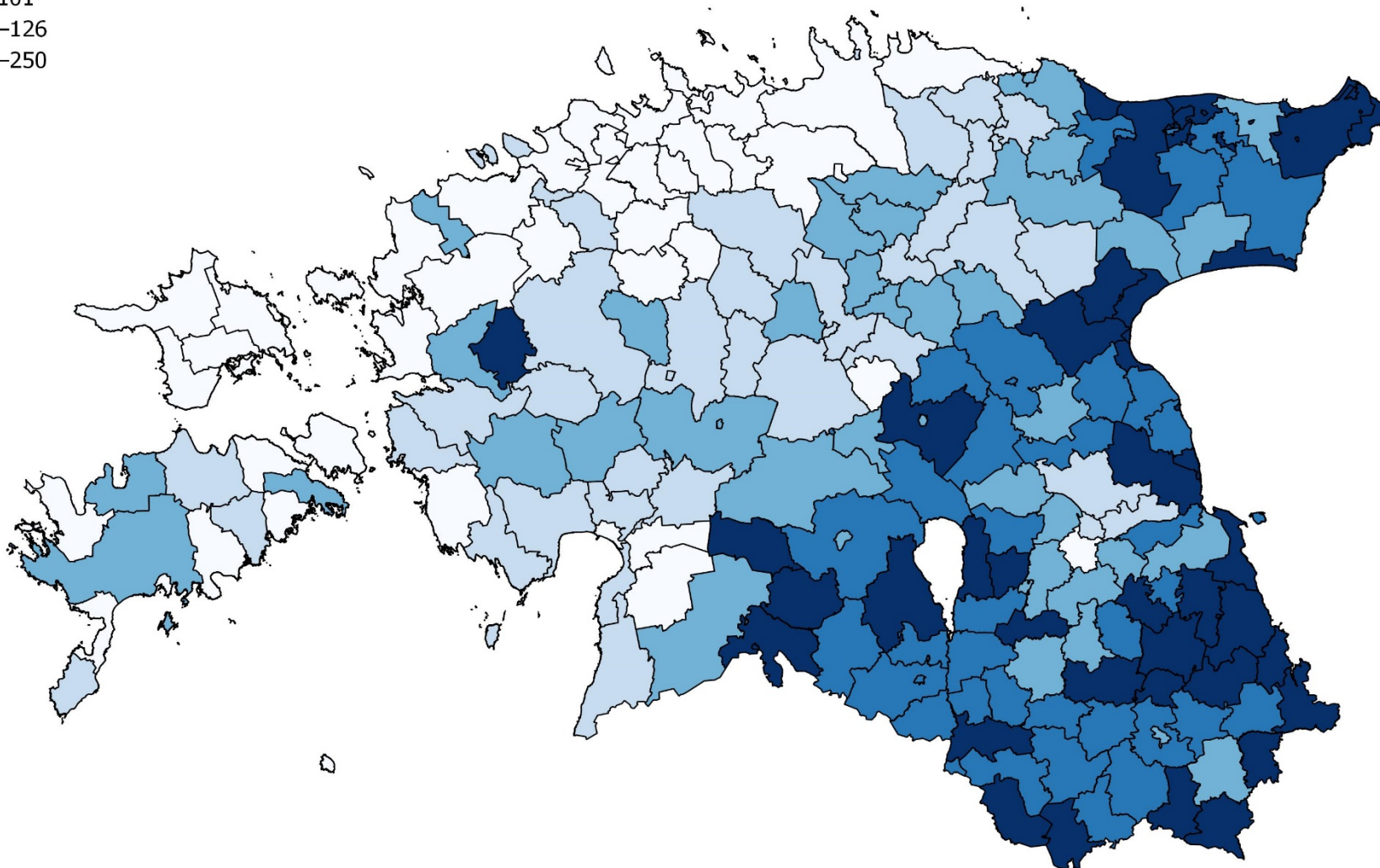
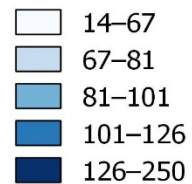
Isiklik abistaja → planeeritud sihtrühma kasv 60%.

Tugiisikuteenus → planeeritud sihtrühma kasv 50%.

Sotsiaaltransport → planeeritud sihtrühma kasv 40%.

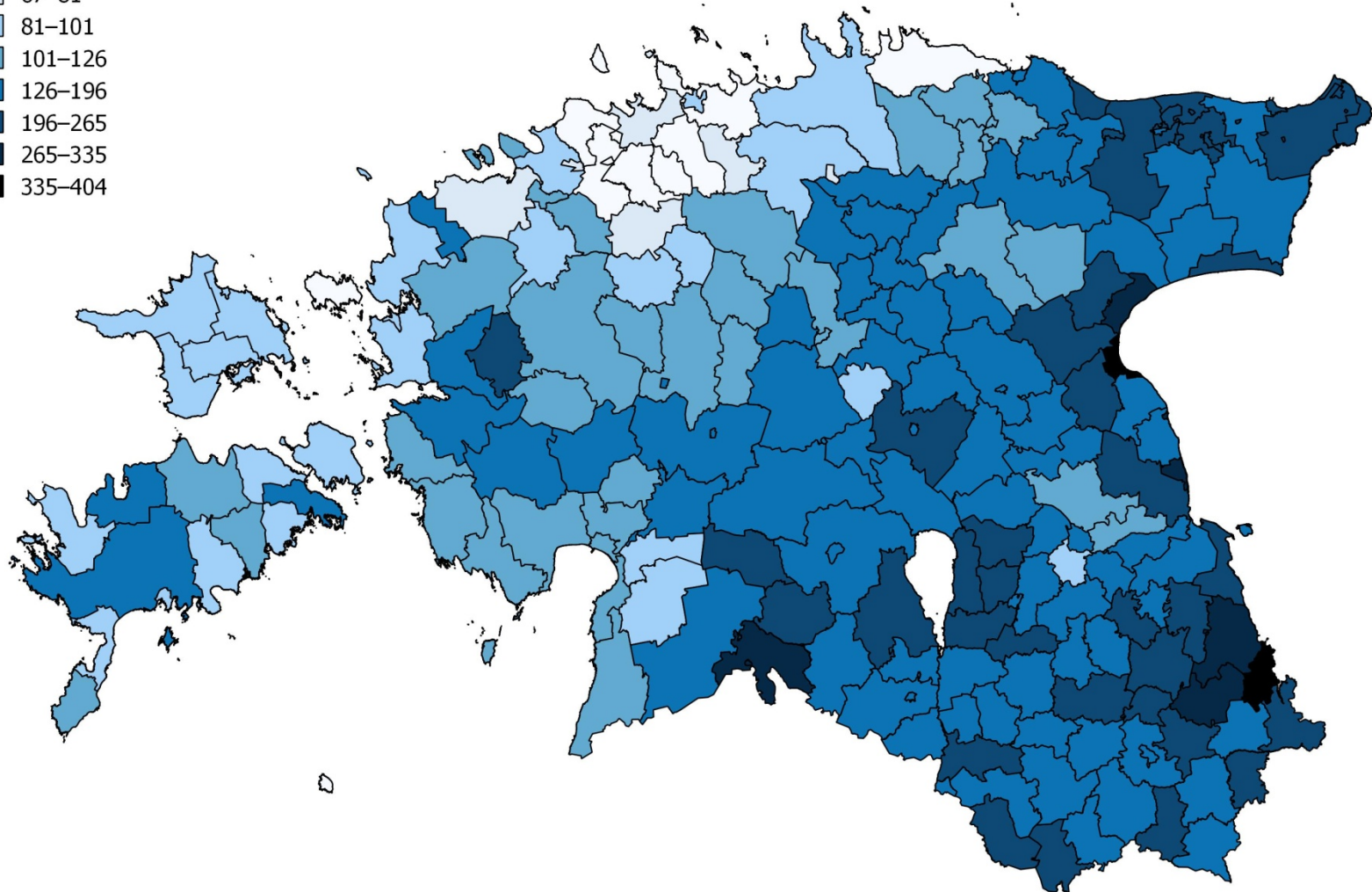
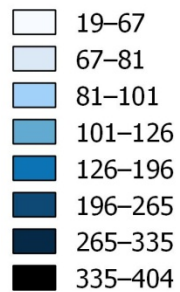
Leppemärgid

Töövõimetuspensionäride arv 1000 elaniku kohta omaavalitsuses

Leppemärgid

Töövõimetuspensionäride arv 1000 tööealise elaniku kohta omavalitsuses

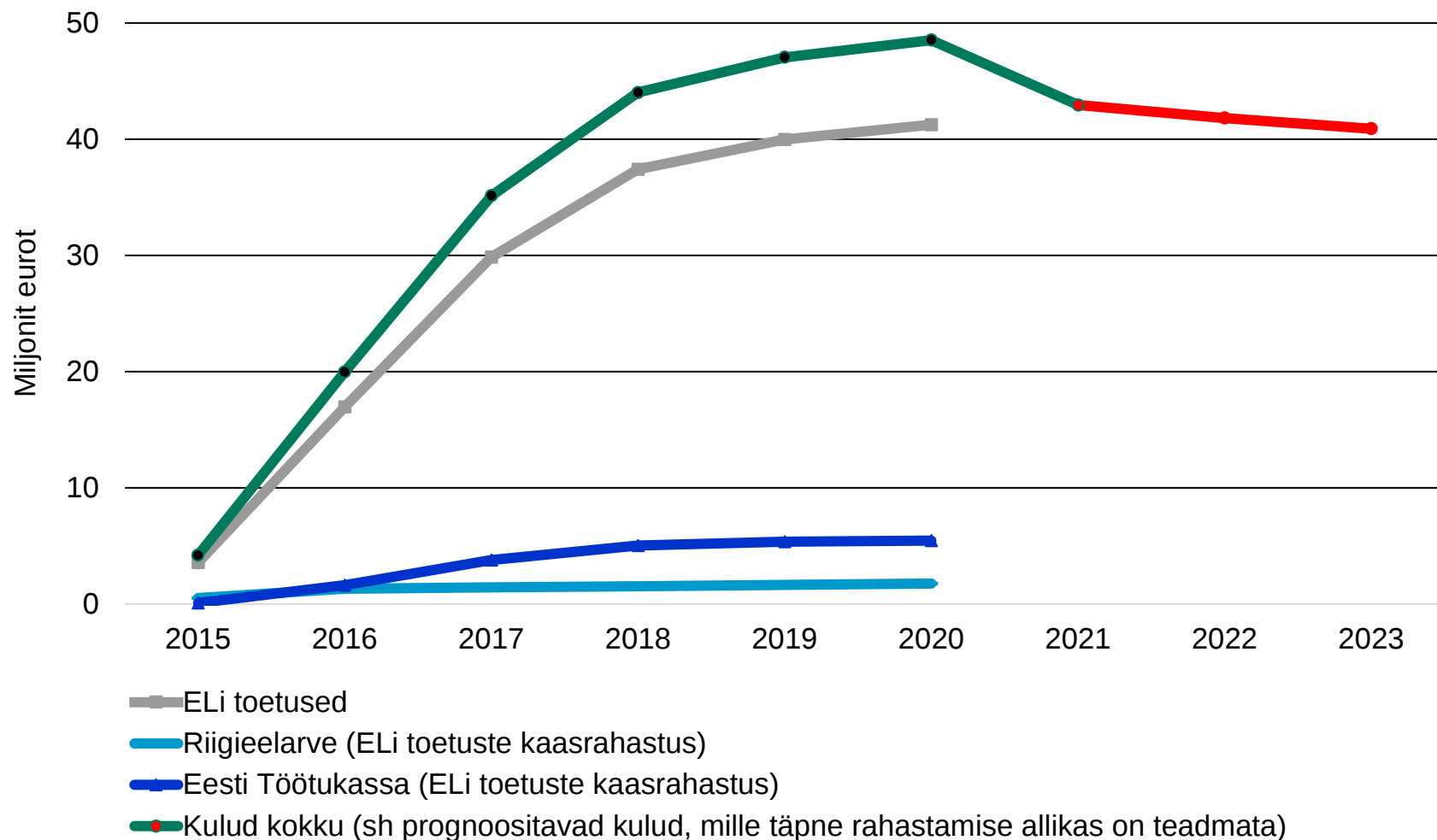
Valmisolek osaline: tööandjad

- Töövõimekaoga inimesi oli valmis tööle võtma
 - 31% tööandjatest.
 - 44% ei näe selleks võimalust.
 - 25% ei oska seisukohta võtta.
- Kui tööandjal on valida töövõimekaoga ja täistöövõimelise töötaja vahel, eelistab töövõimetut 4% tööandjatest. Põhiprobleemiks ebapiisav kvalifikatsioon.
- Tööjõupuuduse kontekstis on pikemas vaates tööandjatel valida, kas palgata töövõimekaoga isik või töötaja välismaalt.

Valmisolek puudub: töövõimekao ennetamine

- Tööõnnetus- ja kutsehaiguskindlustuse loomine on plaanis olnud 20 aastat, jõutud pole kuskile.
- Tööõnnetuste arv oli eelmisel aastal kümnendi kõrgeim. Tööõnnetuste arv on kasvanud 2009-2015 62%.
- Tööinspektsioon: kui tööandjale kaasneb töökeskkonna parandamiseks kulu, mis tuleb kanda oma taskust, siis seda kulutust pigem ei tehta, isegi kui töötingimused võivad kahjustada töötaja tervist.

Rahaline jätkusuutlikkus

Olulisemad soovitused

- arvestada omavalitsuste riigipoolisel rahastamisel omavalitsuses elavate töövõimetuspensionäride arvu ning omavalitsuste võimekust teenuseid pakkuda;
- töötada välja töövõime toetamise süsteemi rahastamise alternatiivid ning esitada valitsusele otsustamiseks hiljemalt 2018. aasta lõpuks.

Olulisemad soovitused (2)

- tõhustada SKAIS 2 arenduse juhtimist, töötades välja meetmed, mis tagaksid planeeritud arendustegevuste tähtaegse täitmise ning SKAIS 2 valmimise hiljemalt oktoobriks 2017. Vajaduse korral siduda vahetähtaegade mittetäitmine õigusega nõuda suuremat leppetrahvi;
- viia läbi töövõimekaoga inimeste hariduse ja tööturunõudluse vastavuse ning täiendus- ja ümberõppevõimaluste analüüs hiljemalt 2019. aastal. Tulemustest lähtudes tagada erivajadustega arvestav õppe korraldus.